

Wijziging omgevingsverordening provincie Groningen

Plan-mer beoordeling

Provincie Groningen

7 september 2026

Project	Wijziging omgevingsverordening provincie Groningen
Opdrachtgever	Provincie Groningen
Document	Plan-mer beoordeling
Status	Definitief 02
Datum	7 september 2026
Referentie	150049/26-013.438
Projectcode	150049
Projectleider	Drs. M.J. Schilt
Projectdirecteur	A.M. Springer-Rouwette MSc
Auteur(s)	I. van den Nieuwelaar MSc Mr. C. Leerkes
Gecontroleerd door	Drs. M.J. Schilt
Goedgekeurd door	Drs. M.J. Schilt
Paraaf	

Adres

Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V.
Leeuwenbrug 8
Postbus 233
7400 AE Deventer
+31 (0)570 69 79 11
www.witteveenbos.com
KvK 38020751

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos, noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Tekst- en datamining van (delen van) dit document, evenals enige verwerking of reproductie ervan door middel van kunstmatige intelligentie technologieën is uitdrukkelijk niet toegestaan, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Dit document (of delen ervan) mag niet worden verveelvoudigd en/of anderszins worden gebruikt op enigerlei wijze voor het trainen van kunstmatige intelligentie technologieën, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 5

1.1 Aanleiding plan-mer-beoordeling 5

1.2 Inhoud plan-mer-beoordeling 5

1.3 Milieuthema's 6

1.4 Leeswijzer 8

2 MER-BEOORDELING WIJZIGING 6 9

2.1 Voorgenomen wijziging 9

2.2 Mate waarin de voorgenomen wijziging van de verordening andere plannen en programma's beïnvloedt 9

2.3 Relevantie van de voorgenomen wijziging van de verordening voor de integratie van milieuoverwegingen 9

2.4 Relevante milieuthema's 10

2.5 Beoordeling milieueffecten 10

2.5.1 Geluid 10
2.5.2 Ruimtelijke kwaliteit 11
2.5.3 Omgevingsveiligheid 11

2.6 Conclusie 13

3 MER-BEOORDELING WIJZIGING 10 14

3.1 Voorgenomen wijziging 14

3.2 Mate waarin de voorgenomen wijziging van de verordening andere plannen en programma's beïnvloedt 15

3.3 Relevantie van de voorgenomen wijziging van de verordening voor de integratie van milieuoverwegingen 15

3.4 Relevante milieuthema's 15

3.5 Beoordeling milieuthema's 15

3.6 Conclusie 17

4 MER-BEOORDELING WIJZIGING 20 18

4.1 Voorgenomen wijziging 18

4.2 Mate waarin de voorgenomen wijziging van de verordening andere plannen en programma's beïnvloedt 19

4.3 Relevantie van de voorgenomen wijziging van de verordening voor de integratie van milieuoverwegingen 19
4.4 Relevante milieuthema's 20
4.5 Beoordeling milieuthema's 20
4.6 Conclusie 21

5 MER-BEOORDELING WIJZIGING 21 22

5.1 Mate waarin de voorgenomen wijziging van de verordening andere plannen en programma's beïnvloedt 23
5.2 Relevantie van de voorgenomen wijziging van de verordening voor de integratie van milieuoverwegingen 23
5.3 Relevante milieuthema's 23
5.4 Beoordeling milieueffecten 23
5.5 Conclusie 25

6 CONCLUSIE PLAN-MER PLICHT 26

Laatste pagina 26

Bijlage(n) Aantal pagina's

-

1

INLEIDING

De provincie Groningen is voornemens haar omgevingsverordening partieel te wijzigen. Met het wijzigen van de omgevingsverordening worden zowel artikelen en leden toegevoegd, als herschreven en weggelaten. De omgevingsverordening bevat verschillende bepaling die betrekking hebben op milieuaspecten zoals natuur, geluid, bodem of erfgoed. Waar wijzigingen bij deze artikelen worden doorgevoerd, ontstaat de mogelijkheid dat er door de uitvoering van de regels milieueffecten optreden. In het kader daarvan, kan de wet voorschrijven dat de provincie verplicht is een plan-milieueffectenrapportage (plan-mer) of een plan-mer-beoordeling te doen.

1.1 Aanleiding plan-mer-beoordeling

Deelrapport I bevat een toetsing van de verplichting tot het doen van een plan-mer(beoordeling). Hierbij is onderzocht welke voorgenomen wijzigingen van inhoudelijke betekenis zijn, i.e., welke wijzigingen de feitelijke uitvoering van de regels veranderen. Hierbij is ook getoetst of de feitelijke uitvoering betrekking heeft op het milieu. Uit deze toetsing is gebleken dat voor wijziging 6 (EOS), wijziging 10 (vrijgekomen gebouwen in het buitengebied), wijziging 20 (NNN) en wijziging 21 (agrarische hulpbedrijven) een plan-mer-beoordelingsplicht geldt. Dit tweede deelrapport bevat de verplichte plan-mer-beoordeling voor wijziging 6, wijziging 10, wijziging 20 en wijziging 21.

1.2 Inhoud plan-mer-beoordeling

Bij de beoordeling moet gebruik worden gemaakt van de criteria uit Bijlage II van de smb-richtlijn (artikel 16.36, lid 5 Omgevingswet). In Bijlage II van de smb-richtlijn staan de twee hoofdcriteria waarmee rekening moet worden gehouden bij het beoordelen van de mogelijke aanzienlijke milieueffecten:
- de kenmerken van het plan of programma;
- de kenmerken van de effecten en van de gebieden die kunnen worden beïnvloed.

De twee hoofdcriteria zijn in onderstaand kader uitgewerkt.

Criteria om vast te stellen of plan-mer-beoordelingsplichtige plannen en programma's aan een plan-mer procedure moeten worden onderworpen

1. Kenmerken van het plan of programma
Bij de kenmerken van een plan of programma (in dit geval wijziging provinciale omgevingsverordening) moeten de volgende aspecten worden beoordeeld:
- de mate waarin het plan of programma een kader is voor de ligging, aard, omvang en gebruiksvoorwaarden voor projecten en andere activiteiten. En voor de toewijzing van hulpbronnen;
- de mate waarin het plan of programma andere plannen en programma's beïnvloedt, inclusief de plannen die deel zijn van een hiërarchisch geheel;
- de relevantie van het plan of programma voor de integratie van milieuoverwegingen, vooral met het oog op de bevordering van duurzame ontwikkeling;
- milieuproblemen die relevant zijn voor het plan of programma;

- de relevantie van het plan of programma voor de toepassing van de milieuwetgeving van de gemeenschap. Bijvoorbeeld plannen en programma's in verband met afvalstoffenbeheer of waterbescherming;
- kenmerken van de effecten.

2. Kenmerken van de effecten en van de gebieden die kunnen worden beïnvloed
Bij de kenmerken van de effecten en van de gebieden die kunnen worden beïnvloed, moeten de volgende aspecten worden beoordeeld:
- de waarschijnlijkheid, duur, frequentie en omkeerbaarheid van de effecten;
- de cumulatieve aard van de effecten;
- de grensoverschrijdende aard van de effecten;
- de risico's voor de menselijke gezondheid of het milieu (bijvoorbeeld door ongevallen);
- de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
- de waarde en kwetsbaarheid van het gebied dat kan worden beïnvloed, gelet op:
  - bijzondere natuurlijke kenmerken of cultureel erfgoed;
  - de overschrijding van de milieukwaliteitsnormen of van grenswaarden;
  - intensief grondgebruik;
  - de effecten op gebieden en landschappen die door een lidstaat, door de gemeenschap, dan wel in internationaal verband als beschermd gebied zijn erkend.

De mate waarin de wijzigingen kaderstellend zijn en de mate waarin de wijzigingen andere plannen en programma's beïnvloed, is behandeld in deelrapport I en komt niet terug in deelrapport II.

1.3 Milieuthema's

Voor alle wijzigingen wordt getoetst of zij aanzienlijke milieueffecten hebben. Er bestaan verschillende milieuthema's waar de wijzigingen effecten op kunnen hebben. De milieuthema's worden verder in de paragraaf toegelicht:
- luchtkwaliteit;
- natuur (gebiedsbescherming, soortenbescherming en houtopstanden);
- weging van het waterbelang;
- bodem;
- geluid;
- geur;
- cultureel erfgoed;
- trillingen;
- omgevingsveiligheid;
- gezondheid;
- activiteiten en milieuzonering;
- ruimtelijke kwaliteit.

Bij de plan-mer-beoordeling van de wijzigingen wordt in hoofdstuk 3 (wijziging 6), hoofdstuk 4 (wijziging 10) en hoofdstuk 5 (wijziging 20) beoordeeld op welke milieuthema's de voorgenomen wijziging betrekking hebben en of er voor de voorgenomen wijzigingen uitgesloten kan worden dat er significant negatieve effecten ontstaan op deze milieuthema's.

Luchtkwaliteit
Om de gezondheid van mensen te beschermen, is het noodzakelijk dat de kwaliteit van de buitenlucht goed is. Hier zijn stikstofdioxide (NO_2) en fijnstof (PM_{10} en $PM_{2.5}$) maatgevend. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op de luchtkwaliteit.

Natuur

Gebiedsbescherming

Onder de Omgevingswet maakt natuur onderdeel uit van de fysieke leefomgeving. Hierdoor valt natuur(bescherming) onder de reikwijdte van de Omgevingswet. Onder gebiedsbescherming vallen Natura 2000-gebieden, NNN-gebieden en aangewezen bijzondere natuurgebieden, landschappen en parken. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op deze gebieden.

Soortenbescherming

Door een groot aantal activiteiten en invloeden staat het voortbestaan van veel dier- en plantsoorten onder druk. Soortenbescherming is vooral gericht op het reguleren van flora- en fauna-activiteiten. Een flora- en fauna-activiteit wordt gedefinieerd als een 'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op soorten.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is onderdeel van de Omgevingswet. Houtopstanden worden in de Omgevingswet gedefinieerd als een 'zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend'. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op houtopstanden.

Weging van het waterbelang

Bij de weging van het waterbelang gaat het om de effecten op de waterveiligheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit, met als doel het voorkomen van schade door overstromingen, droogte of vervuiling te voorkomen en duurzaam gebruik van waterbronnen te waarborgen. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op de waterveiligheid, waterkwaliteit en waterkwantiteit.

Bodemkwaliteit

Op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) dient rekening te worden gehouden met de bodemgesteldheid. Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem en andersom de gebruikers van de bodem geen onaanvaardbaar risico opleveren voor de bodemkwaliteit. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op de bodemkwaliteit.

Geluid

Bij het aspect geluid gaat het om het ruimtelijk mogelijk maken van een geluidsbronsoort (zoals wijzigingen aan een weg, spoorweg of industrie) enerzijds en bestemmingen die een zekere mate van rust nodig hebben (zoals woningen, scholen en ziekenhuizen) anderzijds. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op het thema geluid.

Geur

Geurhinder ontstaat wanneer activiteiten geuroverlast veroorzaken die de leefomgeving van omwonenden of gebruikers van gebouwen negatief beïnvloedt. Geur is een belangrijke factor voor het woon- en leefklimaat. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op het thema geur.

Cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed als onderdeel van de fysieke leefomgeving bestaat uit meerdere elementen:

1 monumenten (zoals (bouw)werken, tuinen en parken);
2 (bekende of verwachte) archeologische monumenten;
3 stads- en dorpsgezichten en (delen van) cultuurlandschappen en;
4 roerend of immaterieel cultureel erfgoed, wanneer dat verbonden is aan specifieke locaties in het omgevingsplan (zoals een haven met historische schepen).

De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op het cultureel erfgoed, waaronder archeologie, monumenten, stads- en dorpsgezichten en cultuurlandschappen.

Trillingen

Ter bescherming van de gezondheid en het milieu zijn er eisen gesteld aan de maximale trillingsniveaus die als aanvaardbaar worden beschouwd. Trilling kan onder andere veroorzaakt worden door nabij spoorverkeer, wegverkeer of industriële activiteiten. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op het thema trillingen.

Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid richt zich op het beheersen van risico's en waarborgen van veiligheid in de leefomgeving. Omgevingsveiligheid houdt rekening met de veiligheid van mensen in relatie tot potentiële risico's, zoals industriële activiteiten, transport van gevaarlijke stoffen en natuur- en milieugevaren. Twee belangrijke begrippen in het omgevingsveiligheidsbeleid zijn het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden. Het doel van het omgevingsveiligheidsbeleid is tweeledig:

1 de bescherming van personen middels het borgen van voldoende afstand tussen risico-ontvangers (zeer kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare objecten/gebouwen) en risicobronnen;
2 het mogelijk maken om te werken met gevaarlijke stoffen.

De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op het thema omgevingsveiligheid.

Gezondheid

Gezondheid in het kader van de fysieke leefomgeving verwijst naar de mate waarin de omgeving waarin mensen wonen, werken, en recreëren, bijdraagt aan hun fysieke, mentale en sociale welzijn. Dit begrip gaat verder dan alleen de afwezigheid van ziekte; het omvat ook de manier waarop de inrichting, kwaliteit en het gebruik van de fysieke ruimte invloed hebben op de gezondheid en het welbevinden van mensen. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op het thema gezondheid.

Activiteiten en milieuzonering

De evenwichtige toedeling van functies aan locaties betekent dat de functies in een gebied onderling in balans zijn en geen hinder ten opzichte van elkaar veroorzaken. Milieuzonering zorgt voor ruimte voor milieuhinderlijke (bedrijfs-)activiteiten met behoud van bescherming van de woon- en leefomgeving. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op het thema activiteiten en milieuzonering.

Ruimtelijke kwaliteit

Het aspect ruimtelijke kwaliteit ziet op de coherentie en esthetische waarden van de gebouwde omgeving. De voorgenomen wijzigingen mogen geen significant negatieve effecten hebben op de ruimtelijke kwaliteit.

1.4 Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit vijf hoofdstukken. Hoofdstuk 2 bevat de plan-mer-beoordeling van wijziging 6. Hoofdstuk 3 bevat de plan-mer-beoordeling van wijziging 10. Hoofdstuk 4 bevat de plan-mer-beoordeling van wijziging 20. Hoofdstuk 5 bevat de plan-mer-beoordeling van wijziging 21. Hoofdstuk 6 bevat de conclusie over de plan-mer-plicht.

2

MER-BEOORDELING WIJZIGING 6

2.1 Voorgenomen wijziging

De wijziging betreft het toevoegen van een nieuwe regel. De nieuwe regel schrijft voor dat een omgevingsplan, met het oog op het belang van zorgvuldig ruimtegebruik, kan voorzien in het plaatsen van en in werking hebben van een grootschalig losstaand elektriciteit opslagsysteem (EOS) op een tweetal soorten locaties; enerzijds binnen stedelijk gebied tot een maximale grootte van 1.000 m^2, anderzijds binnen een viertal grote bedrijventerreinen.

Artikel X.XXX - Gereserveerd (Instructieregel grootschalige losstaande elektriciteit opslagsystemen)
Artikel X.XXX Instructieregel grootschalige losstaande elektriciteit opslagsystemen – Toegelaten gebieden:
1. Een omgevingsplan kan, met het oog op het belang van zorgvuldig ruimtegebruik, voorzien in het plaatsen van en in werking hebben van een grootschalig losstaande elektriciteit opslagsystemen (EOS):
a. binnen stedelijk gebied tot een maximale grootte van 1.000 m^2;
b. binnen een viertal grote bedrijventerreinen.

In deelrapport I is bepaald dat deze wijziging mer-beoordelingsplichtig is wegens haar kaderstellendheid voor andere projecten dan genoemd in bijlage V van het Omgevingsbesluit. In dit hoofdstuk wordt wijziging 6 beoordeeld op mogelijke aanzienlijke milieueffecten.

2.2 Mate waarin de voorgenomen wijziging van de verordening andere plannen en programma's beïnvloedt

Het nieuwe artikel van de verordening beïnvloedt op provinciaal niveau het kader voor gemeentelijke omgevingsplannen. Een gemeente mag ervoor kiezen om in hun omgevingsplan een regel op te nemen over het plaatsen van - en in werking hebben van grootschalige losstaande elektriciteit opslagsystemen (EOS) op bepaalde plekken. Hiermee is geen sprake van een directe mogelijkheid vanuit de provincie om een EOS te plaatsen en in gebruik te hebben. Voordat een EOS-systeem kan worden geplaatst, moet een gemeentelijke procedure worden doorlopen. Hiermee beïnvloed de voorgenomen wijziging van de verordening, de mogelijkheden van andere plannen - in dit geval omgevingsplannen - om te voorzien in het plaatsen en in werking hebben van losstaande elektriciteit opslagsystemen.

2.3 Relevantie van de voorgenomen wijziging van de verordening voor de integratie van milieuoverwegingen

De voorgenomen wijziging kan bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen van Nederland en de provincie Groningen. Een EOS is een lithium-ion accusysteem waar tijdelijk elektriciteit in opgeslagen kan worden zodat deze weer op een later moment gebruikt kan worden. Zo kan overdag de geproduceerde elektriciteit tijdelijk worden gebufferd en kan deze op een ander moment worden gebruikt. Dit is met name relevant in het kader van netcongestie, waarbij het elektriciteitsnet op piekmomenten overbelast raakt door een groeiend aanbod van duurzame energie, zoals zonne- en windenergie.

Door energie tijdelijk op te slaan in een EOS, kan piekbelasting op het net worden verminderd. Dit draagt bij aan een efficiënter gebruik van de bestaande netcapaciteit en kan helpen om vertragingen in de aansluiting van nieuwe duurzame energieprojecten te voorkomen.

2.4 Relevante milieuthema's

Het plaatsen en in gebruik hebben van losstaande elektriciteit opslagsystemen (EOS) heeft een aantal potentiële milieueffecten die van belang zijn voor deze plan-mer-beoordeling. Onderstaande thema's zijn van belang en zijn onderzocht:

- geluid;
- ruimtelijke kwaliteit;
- omgevingsveiligheid;
- bodemkwaliteit;
- weging van het waterbelang.

Op andere milieuthema's worden geen effecten verwacht.

2.5 Beoordeling milieueffecten

2.5.1 Geluid

Bij het aspect geluid gaat het om het ruimtelijk mogelijk maken van een geluidsbronsoort (zoals wijzigingen aan een weg, spoorweg of industrie) enerzijds en gevoelige functies die bloot kunnen worden gesteld aan geluidbelasting (zoals woningen, scholen en ziekenhuizen) anderzijds. Een EOS is voorzien van koelapparatuur. Deze koelapparatuur produceert geluid, omdat zij de EOS koel houden met een compressor en luchtcirculatie. De wijziging maakt het mogelijk dat alle stedelijke gebieden binnen de provincie Groningen - in casu de bebouwde kommen - EOS'en worden gerealiseerd in de buurt van één of meerdere geluidsgevoelige functies. De voorgenomen wijziging kent hierin geen limieten toe, waardoor alle gemeenten in de gelegenheid zijn om deze functies op meerdere plaatsen in het stedelijk gebied te realiseren. De geluidsbelasting op omliggende geluidsgevoelige functie kan hierdoor toenemen op meerdere locaties in de provincie Groningen.

De geluiduitstraling van kleinschalige EOS-systemen moet voldoen aan de specifieke regels die zijn vastgelegd in de Omgevingswet (Besluit activiteiten leefomgeving, Bal). Op dit moment zijn EOS'en echter nog niet als milieubelastende activiteit in het Bal opgenomen. Dit betekent dat bij de toetsing van eventuele aanvragen voor omgevingsvergunningen ten behoeve van EOS-systemen de specifieke zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 2.11 van het Bal geldt. Dit betekent dat eigenaren van c.q. initiatiefnemers van een toekomstige EOS verplicht zijn om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Daarnaast regelt de Omgevingswet via artikel 5.59 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) dat een omgevingsplan er in voorziet dat het geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is, en daarmee moet voldoen aan de in artikel 5.65 genoemde standaardwaarden. Het geluid dat door de installatie op de gevel van een omliggende woning terechtkomt, mag in de basis maximaal 50 dB(A) overdag bedragen. 's Avonds en 's nachts gelden strengere normen (vaak respectievelijk 45 en 40 dB(A)). De geluidbelasting binnen woningen mag niet hoger zijn dan 35 dB(A).

Ten aanzien van in stedelijke gebieden te realiseren EOS'en gelden daarmee in de basis dezelfde regels ter bescherming van het milieu als voor iedere andere milieubelastende activiteit. Hieruit volgt dat op voorhand niet kan worden gesteld dat de toekomstige realisatie van EOS'en in stedelijke gebieden leidt tot significante toenames van de geluidbelasting in stedelijke gebieden binnen de provincie Groningen. Daarmee is de conclusie gerechtvaardigd dat deze wijziging niet leidt tot belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu.

2.5.2 Ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijke kwaliteit is de kwaliteit van de (gebouwde) omgeving en de openbare ruimte. Deze kwaliteit heeft onder andere invloed op de herkenbaarheid en het gebruik van een gebied. Hij wordt beïnvloed door (maatschappelijke) ontwikkelingen, zoals de druk op de woningmarkt, verdichting van stedelijke gebieden en de energietransitie.

De wijziging maakt het mogelijk dat alle stedelijke gebieden binnen de provincie Groningen EOS'en worden gerealiseerd en daarmee de bestaande ruimtelijke kwaliteit kunnen beïnvloeden. Niet-monumentale maar verouderde gebouwen met een erfgoedwaarde zijn extra kwetsbaar: deze betrekkelijk goedkope locaties en vaak lastig te verduurzamen gebouwen kunnen een aantrekkelijke optie vormen voor ontwikkelaars van EOS'en, en worden daarmee extra kwetsbaar voor sloop.

De voorgenomen wijziging kent hierin ook geen limieten toe, waardoor alle gemeenten in de gelegenheid zijn om deze functies op meerdere plaatsen in het stedelijk gebied te realiseren. Het is niet uitgesloten dat EOS'en in vorm en maat gaan afwijken van bestaande stedelijke structuren. Wanneer dit zich voordoet op locaties in de provincie Groningen kan deze voorgenomen wijziging zonder het aanbrengen van voorbehouden c.q. ruimtelijke randvoorwaarden op lokaal niveau een zekere impact hebben.

Tegelijkertijd ligt het niet in de lijn der verwachting dat deze wijziging leidt EOS'en op kwetsbare ruimtelijke locaties, die bijvoorbeeld in of aanpalend aan historische stads- of dorpsgebied of in een bijzonder provinciaal landschap. Daarnaast hanteren gemeenten in hun omgevingsplannen strikte regels ten aanzien van de maximale hoogten van gebouwen, en kan worden verwacht dat gemeenten vasthouden aan deze regels in geval zij een aanvraag krijgen voor een wijziging van het vigerende omgevingsplan ten behoeve van een nieuw EOS.

Het is daarom niet te verwachten dat deze wijziging vanuit het oogpunt van het aspect ruimtelijke kwaliteit leidt tot belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu.

2.5.3 Omgevingsveiligheid

Hoewel lithium-ion energiedragers een beperkt risico vormen bij juist gebruik, zijn er risico's aan verbonden. In algemene zin zou bijvoorbeeld door oververhitting een zogeheten thermal runaway kunnen ontstaan die leidt tot een felle, lastig te bestrijden brand en het (beperkt) vrijkomen van giftige stoffen. Bij incidenten waarbij een lithium-ion energiedrager betrokken raakt, zijn risico's voor de leefomgeving en het milieu daarom niet uit te sluiten.

Bij een thermal runaway kunnen diverse gevaarlijke stoffen vrijkomen, waaronder giftige gassen, dampen, corrosieve vloeistoffen en fijne deeltjes. Deze emissies brengen aanzienlijke risico's met zich mee voor bodem, water en lucht. Doordat sommige stoffen sterk persistent zijn, kunnen ze langdurig in het milieu aanwezig blijven en zich via verschillende routes verspreiden, wat leidt tot onomkeerbare schade voor ecosystemen en een verhoogde belasting van saneringsprojecten.

De wijziging maakt het mogelijk dat in alle stedelijke gebieden binnen de provincie Groningen - in casu de bebouwde kommen - EOS'en worden gerealiseerd.

Het effect van kleinschalige EOS-systemen op de omgevingsveiligheid moet voldoen aan de specifieke regels die zijn vastgelegd in de Omgevingswet (Besluit activiteiten leefomgeving, Bal). Op dit moment zijn EOS'en echter nog niet als milieubelastende activiteit in het Bal opgenomen. Dit betekent dat bij de toetsing van eventuele aanvragen voor omgevingsvergunningen ten behoeve van EOS-systemen de specifieke zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 2.11 van het Bal geldt. Dit betekent dat eigenaren van c.q. initiatiefnemers van een toekomstige EOS verplicht zijn om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Op dit moment betekent dat dat bij de voorbereiding van EOS'en nu al gebruik wordt gemaakt van de handreiking uit de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen nummer 37[1] 'Lithiumhoudende energiedragers: energieopslagsystemen (EOS): Richtlijn voor de veilige opslag van elektriciteit in energieopslagsystemen' (2026). Het ligt in de lijn der verwachting dat de toepassing van deze richtlijn in een wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving wettelijk verplicht wordt gesteld bij de voorbereiding van nieuwe EOS-systemen.

Deze PGS-richtlijn beschrijft maatregelen om de risico's van lithiumhoudende energieopslagsystemen (EOS'en) te beheersen. De maatregelen zijn gebaseerd op mogelijke incidentscenario's en hebben als doel een aanvaardbaar veiligheidsniveau te bereiken door incidenten te voorkomen, de kans daarop te verkleinen of de gevolgen ervan te beperken.

De toepassing van deze PGS-richtlijn is derhalve aannemelijk en voorgeschreven voor elk EOS-systeem dat in de provincie Groningen zal worden gerealiseerd. Daarmee is geborgd dat bij de realisatie van EOS-systemen de risico's ten aanzien van omgevingsveiligheid tot een minimum worden gereduceerd en voldoen aan de toekomstige wet- en regelgeving zoals die naar verwachting wordt vervat in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Daarmee is de conclusie gerechtvaardigd dat deze wijziging niet leidt tot belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu.

Bodem

De mogelijke infiltratie van toxische of corrosieve vloeistoffen als gevolg van een calamiteit die wordt veroorzaakt door een themal runaway kan de structuur en chemische samenstelling van lokale bodems ingrijpend veranderen. De vruchtbaarheid van de grond kan afnemen, waardoor landbouwactiviteiten en natuurlijke ecosystemen verstoord raken. Verontreinigingen kunnen zich bovendien via het grondwater verspreiden, waardoor een groter gebied wordt aangetast en de beheers- en herstelwerkzaamheden complexer en kostbaarder worden.

De wijziging maakt het mogelijk dat in alle stedelijke gebieden binnen de provincie Groningen - in casu de bebouwde kommen - EOS'en worden gerealiseerd, met lokale, potentieel negatieve consequenties voor de bodemkwaliteit.

De voorgenomen wijziging kent geen limieten toe aan bijvoorbeeld aantallen EOS'en in bijvoorbeeld een gemeente of binnen een nader te bepalen oppervlakte, waardoor alle gemeenten in de gelegenheid zijn om deze functies zonder beperkingen op meerdere plaatsen in het stedelijk gebied te realiseren.

Op dit moment wordt bij de voorbereiding van EOS'en gebruik gemaakt van de handreiking uit de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen nummer 37[1] 'Lithiumhoudende energiedragers: energieopslagsystemen (EOS): Richtlijn voor de veilige opslag van elektriciteit in energieopslagsystemen'. Het ligt in de lijn der verwachting dat de toepassing van deze richtlijn in een wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving wettelijk verplicht wordt gesteld bij de voorbereiding van nieuwe EOS-systemen.

Deze PGS-richtlijn beschrijft maatregelen om de risico's van lithiumhoudende energieopslagsystemen (EOS'en) te beheersen. De maatregelen zijn gebaseerd op mogelijke incidentscenario's en hebben als doel een aanvaardbaar veiligheidsniveau te bereiken door incidenten te voorkomen, de kans daarop te verkleinen of de gevolgen ervan te beperken. Het gaat hierbij onder risico's op calamiteiten die die infiltratie van toxische of corrosieve vloeistoffen tot gevolg kunnen hebben.

De toepassing van deze PGS-richtlijn is derhalve aannemelijk en voorgeschreven voor elk EOS-systeem dat in de provincie Groningen zal worden gerealiseerd. Daarmee is geborgd dat bij de realisatie van EOS-systemen de risico's ten aanzien van de bodemkwaliteit tot een minimum worden gereduceerd en voldoen aan de toekomstige wet- en regelgeving zoals die naar verwachting wordt vervat in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Daarmee is de conclusie gerechtvaardigd dat deze wijziging niet leidt tot belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu.

Weging van het waterbelang

Ook oppervlaktewater en grondwater lopen gevaar wanneer oplosbare stoffen of fijnverdeelbare contaminanten in waterlopen terechtkomen. Aquatische organismen kunnen door acute of chronische blootstelling sterven, hun voortplanting kan worden geremd en voedselketens kunnen ernstig verstoord raken. Bovendien vormt verontreinigd grondwater een direct risico voor drinkwatervoorzieningen, wat extra zuiverings- en monitoringsinspanningen vereist.

De wijziging maakt het mogelijk dat in alle stedelijke gebieden binnen de provincie Groningen - in casu de bebouwde kommen - EOS'en worden gerealiseerd, met lokale, potentieel negatieve consequenties voor de kwaliteit van het grond- en/of oppervlakteater.

De voorgenomen wijziging kent geen limieten toe aan bijvoorbeeld aantallen EOS'en in bijvoorbeeld een gemeente of binnen een nader te bepalen oppervlakte, waardoor alle gemeenten in de gelegenheid zijn om deze functies zonder beperkingen op meerdere plaatsen in het stedelijk gebied te realiseren.

Op dit moment wordt bij de voorbereiding van EOS'en gebruik gemaakt van de handreiking uit de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen nummer 37[1] 'Lithiumhoudende energiedragers: energieopslagsystemen (EOS): Richtlijn voor de veilige opslag van elektriciteit in energieopslagsystemen'. Het ligt in de lijn der verwachting dat de toepassing van deze richtlijn in een wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving wettelijk verplicht wordt gesteld bij de voorbereiding van nieuwe EOS-systemen.

Deze PGS-richtlijn beschrijft maatregelen om de risico's van lithiumhoudende energieopslagsystemen (EOS'en) te beheersen. De maatregelen zijn gebaseerd op mogelijke incidentscenario's en hebben als doel een aanvaardbaar veiligheidsniveau te bereiken door incidenten te voorkomen, de kans daarop te verkleinen of de gevolgen ervan te beperken. Het gaat hierbij onder risico's op calamiteiten die het lekken van oplosbare stoffen of fijnverdeelbare contaminanten naar waterlopen tot gevolg kunnen hebben.

De toepassing van deze PGS-richtlijn is derhalve aannemelijk en voorgeschreven voor elk EOS-systeem dat in de provincie Groningen zal worden gerealiseerd. Daarmee is geborgd dat bij de realisatie van EOS-systemen de risico's ten aanzien van de waterkwaliteit tot een minimum worden gereduceerd en voldoen aan de toekomstige wet- en regelgeving zoals die naar verwachting wordt vervat in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Daarmee is de conclusie gerechtvaardigd dat deze wijziging niet leidt tot belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu.

2.6 Conclusie

Deze wijziging (Instructieregel grootschalige losstaande elektriciteit opslagsystemen) leidt naar verwachting niet tot belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu. Daarmee is het doorlopen van een m.e.r.-procedure ten behoeve van deze voorgenomen wijziging niet aan de orde.

3

MER-BEOORDELING WIJZIGING 10

3.1 Voorgenomen wijziging

Wijziging 10 betreft de wijziging zoals opgenomen in het kader hieronder. Eerst is de vigerende regel opgenomen, daarna de voorgestelde regeling. De wijzing (aanpassing) is in rood aangegeven.

Artikel 3.16 Instructieregel gebruik vrijgekomen gebouwen in het buitengebied
1. Een omgevingsplan kan een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in Artikel 3.12 mogelijk maken voor het hergebruik van vrijgekomen gebouwen, mits:
a. de functie wonen slechts wordt toegekend aan het hoofdgebouw of een bij het hoofdgebouw behorend ~~karakteristiek gebouw of beeldbepalend gebouw;~~
b. geen afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van het betrokken erf;
c. bedrijfsactiviteiten worden beperkt tot wat naar aard en omvang ruimtelijk, milieuhygiënisch en verkeerskundig inpasbaar is;
d. regels worden opgenomen voor de opslag van materialen en goederen op het erf; en
~~e. regels worden opgenomen over de uitoefening van detailhandel.~~

2. De regels, als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel a, worden alleen vastgesteld als de omgevingsplanactiviteit past in een woonvisie als bedoeld in Artikel 3.30 of de gemeentelijke omgevingsvisie.

Artikel 3.16 Instructieregel gebruik vrijgekomen gebouwen in het buitengebied (nieuw)
1. Een omgevingsplan kan een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in Artikel 3.12 mogelijk maken voor het hergebruik van vrijgekomen gebouwen, mits:
a. de functie wonen slechts wordt toegekend aan het hoofdgebouw of bij het hoofdgebouw behorend gebouwd erfgoed;
b. geen afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van het betrokken erf;
c. bedrijfsactiviteiten en stedelijke ontwikkelingen worden beperkt tot wat naar aard en omvang ruimtelijk, milieuhygiënisch en verkeerskundig inpasbaar is;
d. stedelijke ontwikkelingen beperkt worden toegestaan in gebouwd erfgoed, met wat naar aard en omvang ruimtelijk, milieuhygienisch en verkeerskundig inpasbaar is en nodig om nieuwe vormen van exploitatie toe te voegen waarmee het erfgoed in stand gehouden wordt;
e. regels worden opgenomen voor de opslag van materialen en goederen op het erf; en

2. De regels, als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel a, worden alleen vastgesteld als de omgevingsplanactiviteit past in een woonvisie als bedoeld in Artikel 3.30 of de gemeentelijke omgevingsvisie.

De wijziging bepaalt dat een omgevingsplan stedelijke ontwikkelingen in het buitengebied kan toestaan indien er sprake is van het toevoegen van een nieuwe exploitatiemogelijkheid waarmee gebouwd erfgoed in stand gehouden kan worden. Nieuwe voorwaarden voor stedelijke ontwikkelingen en erfgoedbehoud zijn toegevoegd, waardoor gemeenten concreter moeten toetsen bij hergebruik van vrijgekomen gebouwen.

In deelrapport I is bepaald dat deze wijziging mer-beoordelingsplichtig is wegens haar kaderstellende karakter voor andere projecten dan genoemd in bijlage V van het Omgevingsbesluit. In dit hoofdstuk wordt wijziging 10 beoordeeld op mogelijke aanzienlijke milieueffecten.

3.2 Mate waarin de voorgenomen wijziging van de verordening andere plannen en programma's beïnvloedt

De voorgenomen wijziging is een instructieregel die gemeenten instrueert regels op te stellen in hun omgevingsplan over het gebruik van gebouwd erfgoed in het buitengebied. In de voorgenomen wijziging zijn kaders of normen opgenomen waaraan deze regels in het omgevingsplan moeten voldoen, en bepaalt de toegelaten milieueffecten op het gebied (lid 1 onder d). De voorgenomen wijziging vormt het kader voor andere projecten dan genoemd in bijlage V Omgevingsbesluit. Hiermee is geen sprake van een directe mogelijkheid vanuit de provincie om een vrijgekomen gebouw in het buitengebied te gebruiken. Voordat dit kan worden gedaan, moet een gemeentelijke procedure worden doorlopen. Hiermee beïnvloed de voorgenomen wijziging van de verordening, de mogelijkheden van andere plannen - in dit geval omgevingsplannen - om te voorzien in gebruik van vrijgekomen gebouwen in het buitengebied.

3.3 Relevantie van de voorgenomen wijziging van de verordening voor de integratie van milieuoverwegingen

Het hergebruiken van vrijgekomen gebouwen vermindert de ecologische druk doordat het grote hoeveelheden nieuw bouwmateriaal en de bijbehorende CO2-uitstoot bespaart, terwijl sloopafval en transportemissies worden beperkt. Door bestaande structuren te behouden en aan te passen blijft bodem en natuur beschermd en worden grondstoffen gespaard, wat bijdraagt aan een circulaire economie. Daarnaast maakt renovatie het mogelijk om relatief snel energie-efficiënte maatregelen te treffen (isolatie, ventilatie, duurzame installaties), waardoor zowel de ingebedde CO2-uitstoot als de operationele emissies dalen. Op die manier levert hergebruik een directe en brede bijdrage aan klimaatdoelen, grondstoffenefficiëntie en biodiversiteitsbehoud.

3.4 Relevante milieuthema's

Het (her)gebruiken van leegstaande gebouwen in het buitengebied heeft een aantal potentiële milieueffecten die van belang zijn voor deze plan-mer-beoordeling Onderstaande thema's zijn van belang en zijn onderzocht:

- luchtkwaliteit;
- gebiedsbescherming;
- soortenbescherming;
- geluid;
- cultureel erfgoed.

Op andere milieuthema's worden geen effecten verwacht.

3.5 Beoordeling milieuthema's

Luchtkwaliteit

Wanneer vrijgekomen gebouwen in het buitengebied in gebruik worden genomen voor een andere functie, zoals een recreatieve functie, kan dat leiden tot extra verkeersbewegingen. Die mogelijke toename van automobiliteit kan hogere emissies van stikstofoxiden (NOx/NO_2) en fijnstof ($PM_{10}/PM_{2.5}$), én meer opstuiving van stof langs bermen veroorzaken.

Beperkende maatregelen zijn onder meer het beperken van werktijden, inzetten van stillere voertuigen en machines, zorgvuldig inrichten van laad-loslocaties, gebruik van (tijdelijke) geluidschermen en ruimtelijke afstands- en inplantingskeuzes zodat geluidsoverlast zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat het in gebruik nemen van gebouwen in het buitengebied niet leidt tot een zodanig grootschalige en merkbare toename van emissies naar de lucht, dat vanuit het oogpunt van het aspect luchtkwaliteit sprake is van belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu.

Gebiedsbescherming en soortenbescherming

Bij hergebruik van gebouwen in het buitengebied kunnen extra menselijke activiteiten en voorzieningen rond het object leiden tot aantasting van beschermde natuurgebieden (zoals Natura 2000 en NNN): verhoogde stikstofdepositie door extra verkeer en bevoorrading kan leiden tot verzuring en eutrofiëring van gevoelige habitats, verharding en ontsluiting veroorzaken versnippering van leefgebieden en verstoren de rust- en voortplantingsmogelijkheden door meer geluid en licht; veranderingen in waterhuishouding door verstening of onttrekking kunnen natte natuurtypen schaden en verhoogd bezoekersverkeer vergroot het risico op invoer van invasieve exoten.

Het ligt evenwel niet in de lijn der verwachtingen dat het in gebruik nemen van gebouwen in het buitengebied niet leidt tot een zodanig grootschalige en merkbare toename van beïnvloeding van natuurwaarden, dat vanuit het oogpunt van het aspect natuur sprake is van belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu.

Geluid

Het in gebruik nemen van gebouwen in het buitengebied kan leiden tot een merkbare toename van geluid door extra verkeer, bevoorradingen, bouw- en installatiewerkzaamheden en operationele activiteiten; in een rechtschappelijk stille landelijke omgeving vallen deze verhogingen snel op en kunnen ze de nachtrust en het woon- en leefklimaat van omwonenden aantasten.

Daarnaast kan geluid fauna verstoren (broed- en foerageeractiviteiten van vogels en vleermuizen) en bijdragen aan cumulatieve hinder in gevoelige natuurgebieden.

Beperkende maatregelen zijn onder meer het beperken van werktijden, inzetten van stillere voertuigen en machines, zorgvuldig inrichten van laad-loslocaties, gebruik van (tijdelijke) geluidschermen en ruimtelijke afstands- en inplantingskeuzes zodat geluidsoverlast zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat het in gebruik nemen van gebouwen in het buitengebied niet leidt tot een zodanig grootschalige en merkbare toename van geluid op geluidsgevoelige functies of natuur, dat vanuit het oogpunt van het aspect geluid sprake is van belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu.

Cultureel erfgoed

Bij het hergebruik van vrijgekomen gebouwen in het buitengebied kunnen onzorgvuldige ingrepen het cultuurhistorisch erfgoed ernstig aantasten. Zo kunnen nieuwe funderingswerken of leidingen onder de grond archeologische sporen vernietigen, terwijl bouwwerkzaamheden – zoals heien, boren of zware transporten – trillingen veroorzaken die scheuren in oude muren en gewelven doen ontstaan. Ook visuele ingrepen, bijvoorbeeld moderne aanbouwen, kunstmatige bekledingen of onjuiste kleur- en materiaalkeuzes, kunnen het karakteristieke uiterlijk en de leesbaarheid van monumentale façades of landschapsgezichten verstoren. Daarnaast leidt herbestemming soms tot aanpassingen in de indeling of gevelritme die de oorspronkelijke ambachtelijke structuur en historische gebruikswijzen verzwakken.

Echter leidt de wijziging van de regel niet tot significant negatieve effecten op het milieu. De regel borgt namelijk zelf al dat geen afbreuk gedaan mag worden aan de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van het betrokken erf, dat bedrijfsactiviteiten en stedelijke ontwikkelingen beperkt dienen te worden tot wat naar aard en omvang ruimtelijk, milieuhygiënisch en verkeerskundig inpasbaar is, en dat regels worden opgenomen voor de opslag van materialen en goederen op het erf.

3.6 Conclusie

Wijziging 10 (Instructieregel gebruik vrijgekomen gebouwen in het buitengebied) leidt niet tot belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu, en is niet m.e.r.-plichtig.

4

MER-BEOORDELING WIJZIGING 20

4.1 Voorgenomen wijziging

De voorgenomen wijziging heeft betrekking op een instructieregel voor het omgevingsplan dat betrekking heeft op natuurgebieden binnen Natuurnetwerk Nederland (NNN). De wijziging is opgenomen in het kader hieronder. Eerst is de vigerende regel opgenomen, daarna de voorgestelde regeling. De wijzing (aanpassing) is in rood aangegeven.

Artikel 3.112 Instructieregel Natuurnetwerk Nederland - natuurgebieden (vigerend)
1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op gronden binnen Natuurnetwerk Nederland - natuurgebieden voorziet niet in wijziging van de functies of van de regels voor het gebruik van de grond, als die wijziging leidt tot een significante aantasting van het areaal van deze gronden, of tot een significante aantasting van de in Bijlage 3 beschreven wezenlijke en potentiële kenmerken en waarden van deze gronden, tenzij:
a. de wijziging een groot openbaar belang dient en:
   1. er geen andere mogelijkheden zijn om in het betreffende openbaar belang te voorzien; en
   2. de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt, terwijl de overblijvende effecten gelijkwaardig in termen van areaal, kwaliteit en samenhang worden gecompenseerd; of

b. de ingreep kleinschalig van aard is en:
   1. 1. schade als gevolg van de ingreep zoveel mogelijk wordt voorkomen;
   2. 2. resterende schade volledig wordt gecompenseerd; en
   3. 3. er netto winst optreedt voor de belangrijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.

~~2. Bij het vaststellen van een omgevingsplan waarbij wordt voorzien in een wijziging van de functie of de regels als bedoeld in het eerste lid, worden betrokken:~~
~~a. de aard en omvang van de effect beperkende- en compenserende maatregelen;~~
~~b. de begrenzing van het compensatiegebied, en~~
~~c. de manier waarop de compensatie duurzaam is verzekerd.~~

3. Het eerste lid is niet van toepassing op:
a. gronden ~~binnen Natuurnetwerk Nederland - natuurgebieden~~ die deel uitmaken van een agrarisch bouwperceel; en
b. activiteiten die deel uitmaken van een normale agrarische bedrijfsvoering, als landbouw de hoofdfunctie is.

Artikel 4.2 Instructieregel Natuurnetwerk Nederland - natuurgebieden (nieuw)
1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Natuurnetwerk Nederland – natuurgebieden bevat, in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden regels, die verzekeren dat er geen activiteiten worden verricht die:
a. nadelig zijn voor de in bijlage X beschreven wezenlijke en potentiële kenmerken en waarden van deze gronden;
b. tot gevolg hebben dat de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland achteruitgaat;
c. nadelige gevolgen hebben voor de samenhang tussen deze gronden en andere delen van het natuurnetwerk Nederland.

---

2. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan regels bevatten die toestaan dat er een activiteit wordt verricht, indien:
a. de activiteit een groot openbaar belang dient en:
1. *er geen andere mogelijkheden zijn om in het betreffende openbaar belang te voorzien; en*
2. *de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt, terwijl de overblijvende effecten gelijkwaardig in termen van areaal, kwaliteit en samenhang worden gecompenseerd; of*

b. de ingreep kleinschalig van aard is en:
1. *schade als gevolg van de ingreep zoveel mogelijk wordt voorkomen;*
2. *resterende schade volledig wordt gecompenseerd; en*
3. *er netto winst optreedt voor de belangrijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang.*

3. Het eerste lid is niet van toepassing op:
a. gronden die deel uitmaken van een agrarisch bouwperceel;
b. activiteiten die deel uitmaken van een normale agrarische bedrijfsvoering, als landbouw de hoofdfunctie is; en
c. bestaand gebruik.

In deelrapport I is geconcludeerd dat de voorgenomen wijziging kaderstellend is voor andere projecten dan genoemd in bijlage V van het Omgevingsbesluit. De voorgenomen wijzing is een instructieregel die moet worden verwerkt in het omgevingsplan van gemeenten, voor zover het omgevingsplan betrekking heeft op een NNN-natuurgebied. De instructieregel bepaalt de gevallen en effecten en daarmee de in hoeverre toestemming kan worden gegeven voor activiteiten in de NNN-gebieden.

4.2 Mate waarin de voorgenomen wijziging van de verordening andere plannen en programma's beïnvloedt

De wijziging van de verordening beïnvloedt op provinciaal niveau het kader voor omgevingsplannen. Voor het verrichten van activiteiten in NNN-gebieden, moet de procedure op gemeentelijk niveau worden doorlopen. In beginsel is er geen directe wijziging van de mogelijkheden voor het verrichten van activiteiten in NNN-gebieden. De gemeenten dienen bij het opstellen van regels die de toestemming voor activiteiten regelen, te verzekeren dat deze geen activiteiten toestaan die in nadelige gevolgen hebben op de NNN-natuurgebieden. Het omgevingsplan mag geen activiteiten toestaan die nadelig zijn voor de wezenlijke kenmerken en waarden, die ten gevolg hebben dat de oppervlakte achteruitgaat, of die nadelige gevolgen hebben voor de samenhang tussen delen van de NNN-gebieden.

Met de voorgenomen wijziging van de omgevingsverordening worden de mogelijkheden voor het verrichten van activiteiten in NNN-gebieden beperkt, en de regel beïnvloedt daarmee de mogelijkheid van omgevingsplannen om te voorzien in toestemmingen voor het verrichten van activiteiten in die gebieden.

4.3 Relevantie van de voorgenomen wijziging van de verordening voor de integratie van milieuoverwegingen

De voorgenomen wijziging van de omgevingsverordening kan bijdragen aan de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-natuurgebieden. Dit draagt specifiek bij aan de gebiedsbescherming van NNN-natuurgebieden, en aan natuurbescherming in algemene zin.

4.4 Relevante milieuthema's

Het verrichten van activiteiten in NNN-gebieden heeft een aantal potentiële milieueffecten die van belang zijn voor deze plan-mer-beoordeling Onderstaande thema's zijn van belang en zijn onderzocht:

- natuur;
- bodem;
- geluid;
- trillingen;
- geur;
- lichthinder.

Op andere milieuthema's worden geen effecten verwacht.

4.5 Beoordeling milieuthema's

Natuur (gebiedsbescherming)

De voorgenomen wijziging ziet op bescherming van de door de provincie aangewezen NNN-natuurgebieden. Het verrichten van activiteiten in NNN-natuurgebieden kan mogelijk zorgen voor (negatieve) effecten op de wezenlijke kenmerken en kwaliteiten, en dus potentieel negatieve effecten hebben op de natuur. De voorgenomen wijziging verscherpt de normering van toestemmingen in het omgevingsplan wat betreft het verrichten van activiteiten in de natuurgebieden. De voorgenomen wijziging, die weliswaar kaderstellend is voor mer-plichtige projecten, leidt daarmee naar verwachting niet tot belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu die voort kunnen vloeien uit projecten die (mede) onder de werkingskracht van deze regel ten uitvoer gaan komen.

Bodem

Het verrichten van activiteiten in NNN-natuurgebieden kan mogelijk zorgen voor (negatieve) effecten op de wezenlijke kenmerken en kwaliteiten, en dus potentieel negatieve effecten hebben op de natuur. De voorgenomen wijziging verscherpt de normering van toestemmingen in het omgevingsplan wat betreft het verrichten van activiteiten in de natuurgebieden. De voorgenomen wijziging, die weliswaar kaderstellend is voor mer-plichtige projecten, leidt daarmee naar verwachting niet tot belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu die voort kunnen vloeien uit projecten die (mede) onder de werkingskracht van deze regel ten uitvoer gaan komen. Dit geldt ook voor het aspect Bodem, aangezien de voorgenomen wijziging ook ziet op activiteiten en projecten op, aan bestaande kwaliteiten en waarden die verbonden zijn aan of met de bodem.

Geluid en trillingen

Het verrichten van activiteiten in NNN-natuurgebieden kan mogelijk zorgen voor (negatieve) effecten op de wezenlijke kenmerken en kwaliteiten, en dus potentieel negatieve effecten hebben op de natuur. De voorgenomen wijziging verscherpt de normering van toestemmingen in het omgevingsplan wat betreft het verrichten van activiteiten in de natuurgebieden. De voorgenomen wijziging, die weliswaar kaderstellend is voor mer-plichtige projecten, leidt daarmee naar verwachting niet tot belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu die voort kunnen vloeien uit projecten die (mede) onder de werkingskracht van deze regel ten uitvoer gaan komen. Dit geldt ook voor het aspect Geluid en Trillingen, aangezien de voorgenomen wijziging ook ziet op de striktere normering van activiteiten en projecten die geluidsemissies en trillingen voortbrengen.

Geur

Het verrichten van activiteiten in NNN-natuurgebieden kan mogelijk zorgen voor (negatieve) effecten op de wezenlijke kenmerken en kwaliteiten, en dus potentieel negatieve effecten hebben op de natuur. De voorgenomen wijziging verscherpt de normering van toestemmingen in het omgevingsplan wat betreft het verrichten van activiteiten in de natuurgebieden. De voorgenomen wijziging, die weliswaar kaderstellend is voor mer-plichtige projecten, leidt daarmee naar verwachting niet tot belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu die voort kunnen vloeien uit projecten die (mede) onder de werkingskracht van deze regel ten uitvoer gaan komen. Dit geldt ook voor het aspect Geur, aangezien de voorgenomen wijziging ook ziet op de striktere normering van activiteiten en projecten die geuremissies voortbrengen.

Lichthinder

Het verrichten van activiteiten in NNN-natuurgebieden kan mogelijk zorgen voor (negatieve) effecten op de wezenlijke kenmerken en kwaliteiten, en dus potentieel negatieve effecten hebben op de natuur. De voorgenomen wijziging verscherpt de normering van toestemmingen in het omgevingsplan wat betreft het verrichten van activiteiten in de natuurgebieden. De voorgenomen wijziging, die weliswaar kaderstellend is voor mer-plichtige projecten, leidt daarmee naar verwachting niet tot belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu die voort kunnen vloeien uit projecten die (mede) onder de werkingskracht van deze regel ten uitvoer gaan komen. Dit geldt ook voor het aspect Lichthinder, aangezien de voorgenomen wijziging ook ziet op de striktere normering van activiteiten en projecten die lichtemissies voortbrengen.

4.6 Conclusie

Wijziging 20 (Instructieregel Natuurnetwerk Nederland - natuurgebieden (vigerend) leidt niet tot belangrijk negatieve gevolgen voor het milieu, en is daarmee ook niet m.e.r.-plichtig.

5

MER-BEOORDELING WIJZIGING 21

De wijziging betreft het toevoegen van een nieuwe regel. Dit artikel stelt - met het oog op het beschermen van het landschap en stedenbouwkundige waarden en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties - regels over de mogelijkheid om in het omgevingsplan de verplaatsing van een agrarisch hulpbedrijf toe te staan.

Artikel 4.16. Hervestiging agrarische hulpbedrijven

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het buitengebied kan op goed ontsloten locaties voorzien in een bouwperceel tot een omvang van maximaal 4 hectare voor de nieuwvestiging van een agrarisch hulpbedrijf dat verplaatst wordt:
a. omdat de bestaande bedrijfsvoering aantoonbaar niet kan voldoen aan actuele wettelijke milieuhygiënische normen of omdat de bedrijfsvoering op de oorspronkelijke vestigingslocatie aantoonbaar ernstige overlast veroorzaakt, die niet op een andere manier kan worden tegengegaan; of
b. omdat een actuele stedelijke ontwikkeling, of aanleg van infrastructuur binnen de provincie Groningen, dan wel de externe veiligheidseisen in het Besluit kwaliteit leefomgeving voor buisleidingen aan continuering van de bedrijfsvoering in de weg staat.

2. De motivering bij het omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat redelijkerwijs geen geschikte locatie beschikbaar is op of aansluitend aan een bestaande agro- locatie, een bedrijventerrein, een glastuinbouwlocatie, een terrein voor openbare nutsvoorzieningen of op een voormalig agrarisch bouwperceel in de regio.

3. Een omgevingsplan voorziet alleen in nieuwvestiging als bedoeld in het eerste lid als:
a. de ruimtelijke kwaliteit van het gebied wordt versterkt of, als dat niet mogelijk is, wordt gecompenseerd; en
b. aan de omvang, situering en vormgeving van het bouwperceel een erfinrichtingsplan ten grondslag ligt dat is opgesteld met toepassing van de maatwerkmethode onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur.

4. Dit artikel is niet van toepassing op vergistingsinstallaties als bedoeld in Artikel 4.118.

Agrarische hulpbedrijven zijn functies die niet noodzakelijkerwijs in het buitengebied behoeven te worden uitgeoefend. In beginsel kunnen zij dan ook op bijvoorbeeld een bedrijventerrein worden gevestigd in of rond kernen. Niet alle agrarische hulpbedrijven functioneren echter altijd optimaal op bedrijventerreinen vanwege hun verzorgingsgebied. Dit artikel stelt – met het oog op het beschermen van het landschap en stedenbouwkundige waarden en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties – regels over de mogelijkheid om in het omgevingsplan de verplaatsing van een agrarisch hulpbedrijf toe te staan. In het omgevingsplan kan een nieuw bouwperceel tot een omvang van maximaal 4 hectare worden toegestaan en alleen in een beperkt aantal gevallen van algemeen (provinciaal) belang. Verplaatsing is alleen mogelijk indien uit onderzoek blijkt dat geen geschikte locatie beschikbaar is op of aansluitend aan een bestaande agro-locatie, een bedrijventerrein, een glastuinbouwlocatie, een terrein voor openbare nutsvoorzieningen of op een voormalig agrarisch bouwperceel in de regio.

In deelrapport I is bepaald dat deze wijziging mer-beoordelingsplichtig is wegens haar kaderstellendheid voor andere projecten dan genoemd in bijlage V van het Omgevingsbesluit. In dit hoofdstuk wordt wijziging 21 beoordeeld op mogelijke aanzienlijke milieueffecten.

5.1 Mate waarin de voorgenomen wijziging van de verordening andere plannen en programma's beïnvloedt

Het nieuwe artikel van de verordening beïnvloedt op provinciaal niveau het kader voor gemeentelijke omgevingsplannen. Een gemeente mag ervoor kiezen om in hun omgevingsplan een regel op te nemen over het hervestigen van agrarische hulpbedrijven. Hiermee is geen sprake van een directe mogelijkheid vanuit de provincie om een agrarisch hulpbedrijf te verplaatsen. Voordat een agrarisch hulpbedrijf kan worden verplaatst, moet een gemeentelijke procedure worden doorlopen. Hiermee beïnvloed de voorgenomen wijziging van de verordening, de mogelijkheden van andere plannen - in dit geval omgevingsplannen - om te voorzien in het hervestigen van agrarische hulpbedrijven.

5.2 Relevantie van de voorgenomen wijziging van de verordening voor de integratie van milieuoverwegingen

De voorgenomen wijziging sluit aan bij het provinciale beleid voor een zorgvuldige inrichting van het buitengebied en het beperken van milieubelasting. Artikel 4.16 stelt voorwaarden aan de hervestiging van agrarische hulpbedrijven, waarbij onder andere de milieuhygiënische situatie, de beschikbaarheid van alternatieve locaties en de ruimtelijke kwaliteit van het gebied worden meegewogen. Hierdoor wordt bij de locatiekeuze en inrichting van het agrarisch hulpbedrijf rekening gehouden met mogelijke gevolgen voor het milieu en de leefomgeving.

5.3 Relevante milieuthema's

Het hervestigen van agrarische hulpbedrijven heeft een aantal potentiële milieueffecten die van belang zijn voor deze plan-mer-beoordeling. Onderstaande thema's zijn van belang en zijn onderzocht:
- bodem;
- water;
- natuur;
- ruimtelijke kwaliteit;
- geluid;
- geur;
- luchtkwaliteit;
- externe veiligheid.

Op andere milieuthema's worden geen effecten verwacht.

5.4 Beoordeling milieueffecten

Bodem
De hervestiging van een agrarisch hulpbedrijf kan gevolgen hebben voor de bodemkwaliteit en de bodemopbouw. Bij de aanleg van bebouwing, verharding en eventuele opslagvoorzieningen vinden grondwerkzaamheden plaats. Daarnaast kan bij bedrijfsactiviteiten een risico op bodemverontreiniging ontstaan, bijvoorbeeld door het gebruik of de opslag van bodembedreigende stoffen. Bij een zorgvuldige inrichting en het treffen van de benodigde bodembeschermende maatregelen kunnen deze effecten worden beperkt.

Water
De ontwikkeling kan gevolgen hebben voor de waterhuishouding, bijvoorbeeld door de toename van verhard oppervlak. Hierdoor kan de natuurlijke infiltratie van hemelwater afnemen en kan extra belasting van het oppervlaktewatersysteem ontstaan. Bij de locatiekeuze en inrichting moet daarom rekening worden gehouden met voldoende waterberging, afvoer en infiltratiemogelijkheden. Ook kunnen grondwerkzaamheden en veranderingen in de bodemopbouw invloed hebben op het grondwater.

Natuur (gebieds- en soortenbescherming)

De hervestiging kan gevolgen hebben voor beschermde natuurgebieden en aanwezige beschermde soorten. Tijdens de aanlegfase kunnen werkzaamheden leiden tot verstoring, bijvoorbeeld door geluid, beweging en verlichting. Daarnaast kan door een toename van verkeers- en bedrijfsbewegingen sprake zijn van extra stikstofemissies en daarmee mogelijk van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Ook kan de nieuwe inrichting leiden tot verlies of aantasting van bestaand leefgebied. De omvang van deze effecten is afhankelijk van de ligging van de nieuwe locatie en de aard en omvang van de bedrijfsactiviteiten.

Ruimtelijke kwaliteit

Een nieuw agrarisch hulpbedrijf kan invloed hebben op het landschap, met name wanneer een nieuwe locatie in het buitengebied wordt ontwikkeld. Bebouwing, verharding, opslag en erfbeplanting kunnen het landschapsbeeld en de openheid van het gebied beïnvloeden. Artikel 4.16 stelt daarom eisen aan de ruimtelijke kwaliteit en schrijft een erfinrichtingsplan voor. Door een zorgvuldige situering en landschappelijke inpassing kunnen negatieve effecten op het landschap worden beperkt. Afhankelijk van de locatie kan daarnaast sprake zijn van effecten op cultuurhistorisch waardevolle structuren of elementen.

Geluid

De bedrijfsactiviteiten en de bijbehorende verkeersbewegingen kunnen leiden tot een toename van geluid in de omgeving. Dit kan gevolgen hebben voor nabijgelegen woningen en andere geluidgevoelige functies. De mate van geluidhinder is afhankelijk van de aard en omvang van de bedrijfsactiviteiten, de bedrijfstijden, de gebruikte installaties en de afstand tot gevoelige functies. Bij de locatiekeuze moet daarom rekening worden gehouden met voldoende afstand tot geluidgevoelige bestemmingen en de geldende geluidregels.

Geur

Afhankelijk van het type agrarisch hulpbedrijf kunnen bedrijfsactiviteiten leiden tot geuruitstoot. Dit kan leiden tot geurhinder bij nabijgelegen woningen en andere geurgevoelige functies. De omvang van het effect is afhankelijk van de aard van de activiteiten, de eventuele opslag van materialen en stoffen en de afstand tot geurgevoelige locaties. Bij de locatiekeuze en inrichting moet daarom worden beoordeeld of aan de geldende geurnormen en afstandseisen kan worden voldaan.

Luchtkwaliteit

De hervestiging kan leiden tot een toename van emissies naar de lucht als gevolg van bedrijfsactiviteiten en extra verkeersbewegingen. Hierbij kan onder andere sprake zijn van emissies van fijnstof en stikstofoxiden. Deze emissies kunnen invloed hebben op de lokale luchtkwaliteit. De daadwerkelijke effecten zijn afhankelijk van de omvang van de bedrijfsactiviteiten, het aantal verkeersbewegingen en de ligging ten opzichte van gevoelige bestemmingen.

Omgevingsveiligheid

Afhankelijk van de bedrijfsactiviteiten kan sprake zijn van risico's voor de omgeving door de opslag, het gebruik of het transport van gevaarlijke stoffen. Daarnaast kan de ligging van de nieuwe locatie ten opzichte van risicobronnen relevant zijn. Bij de locatiekeuze moet daarom worden beoordeeld of sprake is van externe veiligheidsrisico's en of aan de geldende veiligheidsafstanden en voorschriften kan worden voldaan. De beoordeling van de relevante milieuthema’s laat zien dat de mogelijke milieueffecten van hervestiging van een agrarisch hulpbedrijf sterk afhankelijk zijn van de specifieke locatie en de aard en omvang van de bedrijfsactiviteiten. Artikel 4.16 bevat hierbij verschillende randvoorwaarden. Zo moet sprake zijn van een goed ontsloten locatie, moet worden gemotiveerd dat redelijkerwijs geen geschikte locatie beschikbaar is op of aansluitend aan een bestaand agro-locatie, bedrijventerrein, glastuinbouwlocatie, terrein voor openbare nutsvoorzieningen of voormalig agrarisch bouwperceel in de regio en moet de ruimtelijke kwaliteit worden versterkt of gecompenseerd. Daarnaast moet een erfinrichtingsplan aan de nieuwvestiging ten grondslag liggen. Deze voorwaarden dragen bij aan een zorgvuldige locatiekeuze en ruimtelijke inpassing, maar sluiten niet op voorhand effecten op afzonderlijke milieuthema’s uit. De mogelijke effecten op onder andere natuur, water, bodem, geluid, geur en luchtkwaliteit zijn daarom afhankelijk van de concrete locatie en bedrijfsactiviteiten en moeten bij de uitwerking van een concrete ontwikkeling worden beoordeeld aan de hand van de daarvoor geldende wet- en regelgeving.

5.5 Conclusie

Artikel 4.16 biedt randvoorwaarden voor een zorgvuldige locatiekeuze en landschappelijke inpassing van de hervestiging van agrarische hulpbedrijven en beperkt daarmee de kans op negatieve effecten op de fysieke leefomgeving. Mogelijke effecten op afzonderlijke milieuthema's zijn echter afhankelijk van de concrete locatie en bedrijfsactiviteiten en moeten bij een daadwerkelijke hervestiging nader worden beoordeeld. Artikel 4.16 zelf leidt niet tot een directe plan-MER-plicht; bij een concrete toepassing moet wel worden beoordeeld of het omgevingsplan kaderstellend is voor een mer-plichtige activiteit en of aanzienlijke milieueffecten kunnen optreden. Indien hier in het omgevingsplan concreet toepassing aan wordt gegeven, dient een gemeente mogelijk een plan-mer-(beoordeling) te doorlopen, dan wel een initiatiefnemer een project-mer(beoordeling) bij een concreet project.

6

CONCLUSIE PLAN-MER PLICHT

Deelrapport I bevat een toetsing van de verplichting tot het doen van een plan-mer(beoordeling). Uit deze toetsing is gebleken dat voor wijziging 6 (EOS), wijziging 10 (erfgoed) en wijziging 20 (NNN) een plan-mer-beoordelingsplicht geldt. De vraag die centraal staat in de plan-mer-beoordeling is of mogelijk belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu kunnen optreden en of daardoor een plan-mer-plicht geldt.

Ten aanzien van alle wijzigingen; wijziging 6 (EOS), wijziging 10 ((her)gebruik vrijgekomen gebouwen in het buitengebied), wijziging 20 (NNN) en wijziging 21 (hervestiging agrarische hulpbedrijven), kan geconcludeerd worden dat de wijzigingen en/of het opnemen van de regel niet leiden tot belangrijk nadelige gevolgen voor het milieu. Er geldt geen plan-mer-plicht.